

თბილისის
საბავშვო გამომცემლობა

ნაკლები

საბავშვო გამომცემლობა

მარტი

№ 6

1910

მთავარი გამომცემელი

ნ. ჯანაშია

შინაარსი

I—ნეტაი შენ!..—ლექსი, გ. ქუჩაშვილისა	3
II—ნიუვი,—(პაპუას ნაპობი), შვირე აკაკისა	5
III—პირველი ყვავილი,—(თარგმანი), დ. ბოცვაძისა	8
IV—მოუსვენარი გიშერა,—უღუნე ჟუღისაშვილისა	12
V—გაზაფხული,—ლექსი, ი. შვედლიშვილისა, ...	17
VII—ბელურები,—(ვაგნერადან), დ. ეიფიანასა	18
VIII—ცენი და ძალი,—ოღლა ჭრელაშვილისა	21
IX—ორი მეგობარი,—(თარგმანი), დ. ბოცვაძისა	22
X—ა) გამოცანები; —ბ) რებუსი და ილსნა	24

ქართული
მხატვრობა

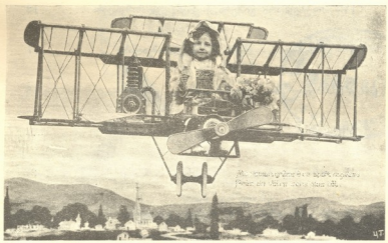

ძეცეძი

წელიწადი 80-VI.

№ 6

მაისი 1910 წ.

მ. სტავროპოლის აეროპლანის
ქალი პილოტი მარია მამიაძე.

47

ტფილისი, ელექტრონის სტამბა წიგნების გამოცემულ ქარველითა ამხანაგობისა.

შინაარსი

I—ნეტავი შენ!.. — დექსი, გ. ქუჩაშვილისა..	3
II—ნიცვი, —(ბაბუას ნაშობი), შვირე აკაკისა	5
III—პირველი ყვავილი, —(თარგმანი), დ. ბოგვაძისა	8
IV—ზოუსვენარი გიშერა, — ელენე გუდასაშვილისა	12
V—გაზაფხული, — დექსი, ა. შკუდლიშვილისა.	17
VI—ბელურები, —(ვაგნერიდან), დ. უიფიანისა	18
VII—ცხენი და ძაღლი, — თედო ჭრუჭაშვილისა	21
IX - ორი მეგობარი, —(თარგმანი), დ. ბოგვაძისა	22
X—ა) გამოცანები, — ბ) რებუსი და აღსნა	24

ნეტავი უნს!..

იტუნიაჲ, ჩ
ნეტავი უნს!..
ვის სიურცემი
ღებღებ ჭურენ...

**

ნეტარებით,
გულის შვებით
ხაზობ,
გალობ
უსრუნველად;
არას დარდობ,

დანავარდობ
სურმესტოვან
ტეა და ველბდ.

**

უსხო ენით,
ციურ სტყენით
თავს ველები

წაღვოტ ძიკებსა;
 შხის სსივებში,
 ხან ღრუბლებში
 მიმოჰქროლავ,
 სწურავ ფრთებსა.

* * *
 სიტუნიავ,
 ნეტავი შენ!
 ცის სივრცეში
 ღღღღაჰ ჰფრენ!

გ. ქუჩიშვილი

ნ ი შ ვ ი.

(ბაბუს ნაშობია)

საკვირვებდა რამ იყო ჰანა-სემი: ისეთი ამბები იცოდა და ისეთის ხალისით მოკვივებოდათ ნა-სულს და გაცონილს, რომ მთელის დღეობით ვერ მოძორდებოდათ. თუშცა მოსუცებულა იყო, მაგრამ შეტად კარგი შესნიერება ჰქონდა. და ამბების მოთხრობაში ვერავინ შეედრებოდა. საიდან შეიძინა ამდენი ცოდნა, არ ვიცო, ეს კია, რომ თვითონ გვეტეოდა ხოლმე, ბევრი გაწირება და ვაი-ვაგლანხი გამოძივლიათ. ამ გაწირვებსა და ვაი-უბედურებებში ბევრი გამოცდილება შეეძინა. და ხეხეც, ბავშვებს, დადის ხალისით შეგვაქცევდა.

მაგრამ ერთი ახირებული სასიათიცა სწარდა. ისე არ მოკვივებოდა ამბავს, თუ რითმე არ დაუხანსუქრებოდათ; ვიცოდათ ეს ახარებული მისი ხასიათი და ვცდილობდით გვე-

სიამოვნებისა და დაუმტკბარეავეთ მის ენა-წელიანს სანდო-სანდო
როთ, მოხდენილის ოსუნჯობით.

ერთ ზაფხულის დღეს მოვიარეთ ბავშვებმა თავი და გა-
დავწვიტეთ ტუქში წასვლა. იქ წითელი სოკო, ნიუვი გვი-
გულვობდა და გვინდოდა დაგვეკრივა ჰაზასთვის, რომელიც
დიდი მოყვარული იყო ნიუვისა. გავმტურენათ. ნიუვი ბლო-
მად დავკრივეთ და გახარებულნი წამოვედით შინ. ჰაზა-ჩემი
კაკლის ჩერომი იჯდა და ჩიბუსს ეწეოდა. მივირბინეთ და ჰა-
ტარა კალათით დაკრეფილი ნიუვი მიუტანეთ.

— აბა, ჰაზა, ასლა მანინც გვითხარი დაჩირებული ამ-
ბავი, — მამართა გოგლიძ.

— კარგი, მაგრამ ამ ნიუვა ერთი შექმთვევა მომაგონა.
ჯერ იმას მოვიყვებით და დაჩირებულ ამბავს კი შემდეგში
გამტვითო, — მოგვიტო. — ჩვენ მუხლთ მოვიკვეთ და ჩავმწკრივ-
დით მოხუცის კარში. მთლად სმენად გადავიქცეთ.

— წინად, — დაიწყო ჰაზამ, — როცა ჩვენში ბატონ-ქობა
იყო, გლეხები ძალიან შევიწროვებულნი იყვნენ და, რომ ბა-
ტონის გული როგორმე მოეკოთ, სცდილობდნენ, ასე თუ ისე,
ჰატვი ეცათ მისთვის.

ჩვენს სოფელშიც იყო ბატონი და, როგორც ვეკვდა ბა-
ტონი, ისიც მკაცრად ეპერობოდა თავის ემებს. ერთმა გლეხ-
მა იფიქრა: მოდი, დავკრივე სოკოს, მივართმევ ბატონს და
ამით ვასიამოვნებო. წავიდა ტუქში. რის ვაი-ვაგლახით დაჭ-
კრივა ნიუვი და წამოვიდა. ამ დროს დაუძვა კოკის ჰირული
წვიმა. გლეხი არ შეჩერდა და მანინც წავა და ბატონის სასახ-
ლისაკენ. გაჩერდა ბატიკართან და თან დახაკუნა. გამოჰხუ-
დეს მოხულის. ჰკითხეს, რად მოხულხარო. გლეხმა გადსცა
ნიუვით სახსე კალათი და უსურვა ბატონს დღევრემლობა.
გლეხი მაშინვე არ გამობრუნებულა უკან. დაიცადა: მადლო-
ბას შეტვიან და შემდეგ წავალო. იცადა, ბევრი იცადა, მაგ-

რამ არაუინ გამოჰხედა. წვიმა კი საშინლად ასხამდა და რიც ჰქროდა. ვლეს დეკარვა მოთმინება, შემოტრიალდა და გულ-ამოსკვნით ამოიოსრა:

ვაჭმე, ჩემო ნიეოვო,
 აწი რაღა ვიეოვო?!
 შენ სახლში ხარ და მე კი,
 გარედ უნდა ვიეოვო!..

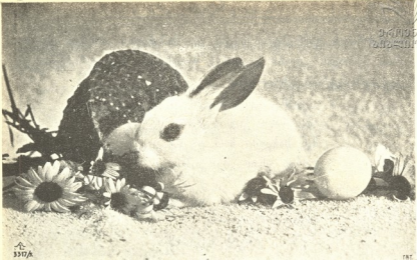
მაგრამ შემდეგ თუ შეხედი,
 მაცადინი ვიეოვო:
 შეგწვა, კარგად შეგბრწო,
 თითონ უღაზი ვიეოვო.

— აი, ზეტარებო, ეს ამბავი მომაგონა თქვენმა ნიევა. ახლა ეს იეძარეთ და შემდეგში კიდევ სხვას გეტყვით..

რაღა გვეთქმოდან? . ჩვენც წამოვიძალენით და სტუხვა-თა-
 მამით გავუქანეთ მდინარისაკენ სათეუზაოდ.

მცირე აკაკი

337A

პირველი ყვავილები

(თარგმანი)

თა ნორს მწვანე ბალახით არის შემოსილი. ძირს, გუბას ნაპირებზე, სადაც დიღუ-დიღობით ზირს იბანს ამომავალი მზე, თავი მოუერთა სხვა და სხვა გვარ ზირველ ყვავილებს. ეს ყვავილები გაზაფხულის მზის სხივებმა უკვლახე აღრე გამოადვილა სამართის ძილისაგან და ახლა სიცოცხლით სიამოვნებდნენ.

— ოჰ, რა სასიამოვნოდ გეველებათ თავს სიო! — წამოიძახა ერთმა ვეცთელმა ყვავილისა და თან სიამოვნებით ირსეოდა თავის ღეროზედ.

— მსემ თავის. უფრო მოკვდა და სვენი ფოთლები ოქროსებრ ბეჭვირადებს, — სიქვა შეარემ თავის ქვევით.

— ამ გუბის ნაპირები, მხის სხივებით შემოსილები, უკვლავ ყველახე უფრო საუკეთესო გუბსა დედამიწასედაო, — სიქვა მესამემ.

ევვლანი დარწმუნებული იყვნენ, რომ მათსე უბედურესი აზრებინა ქვეყანასე.

მაგრამ უცებ იმ არე-მარეში განსმა ბავშვების წკრილა სსა,—ორი ზატარა ქალი, ფესშიკველა, დაფლუთილ ტანისა-ძოსით, მივიდა გუბესთან.

— მესე, რა კარგი ევავილებია! — სთქვა ერთმა მათგანმა.

— ეს წელს პირველი ევავილებია, — დაუმატა მეორემ.

— რა მისარინა, რომ ვინოვეთ!

— ჩვენ ახლა თაიგულებს მკვკრავთ.

— და ქალაქში გავვიდით.

ევავილებმა შიშით კანკალი დაიწყეს, ეს განახენი რომ მოსმინეს; საცოდავები მხად იყვნენ ტირილი მოყრათოთ, როცა ქალებმა დაუწყეს წვეკრ და შემდეგ მთელი თაიგული წაიდეს შორს მშის მიერ განათებულ ნაპირებიდან.

ქალები დაბრუნდნენ სახლში და ჩანდეს თაიგული წელიან გატის ლს ბოთლში. საცოდავი ევავილები სწუნდნენ, რომ მოძორდნენ ბრწეინვლე მშის სსიყებს და თავისუფლებას გუბის ნაპირებზე და განდნენ უცებ ბნელს, დაბალს და მქსუთულ ჭაქრიან ქოსში.

— დედილო, ვინოვეთ მშენიერი ევავილები, მკვკრავთ თაიგული და მოვიტანეთო, — სისარულათ გუბნებოდნენ ბავშვები თავიანთ ავადმოთ დედას, რამელიც გუთხესი იწვა ღლოცინში

— ხვალ, დედილო, წავალთ ქალაქში, გავვიდით ამ თაიგულს, გიყიდიო წამალს და ისევ მორჩები, — სთქვა უფროსმა ქალმა.

— ამ სიტყვებზე ავადმოთ დედას გავვით ღებულს ტუჩებზე სიამოვნების დიმილი გადაეფინა და ნაზან თვალებით მკჭეურებდა საწოლთან მდგომ ქალებს. რაღაც უცნაურმა გრძნობამ შეიპრო ევავილები: ოთხნი არ ეჩვენებოთ ისე ბნელად, —

არა, თითქოს აქ ხსნა უფრო მეტი სინათლეა, ვიდრე თავისუფლებაში, გუბის ნაპირას. ბავშვების სმა მშვეების ცალობასე უტყებნად ეზუნათ, სნეულ დედის სახე-ძხას სხივებსე უფრო თბილად. ევაზილები, რომლებიც ამას წინად თავის ბედსა სწეველიდნენ, ხსნა სიამოვნებდნენ, რომ ბავშვებსა წაშლიდნენ, მთელი დამე ვერ დაიძინეს სიამოვნებით აღელვებულება.

დილით ქალებმა აიღეს თავიგული და წაიღეს ქალაქში. ამისთანა ევაზილები ბასარში ვერ არავის არ გამოეტანა.

ქალები იდგნენ თავიგულით სელში; ვიღაც ცნობილმა დიდი კაცის ცოლმა დაინახა თავიგული და სიამოვნებით წაძლიძნა:

— უჰ, ევაზილებიც გაჩენილა! — დაიხარა და დაუნთხა ევაზილებს. „სვენ უნდა მოკეწონოთ ცნობილ ქალბატონს, იფაქრეს ევაზილებმა, იქნება ბავშვებსა მეტი ფული მიიღონ ავადმოფ დედისათვის.“ — და ისეთი საუცხოვო კეთილი სურნელება გაავრცელეს გარშემო, რომ ქალბატონი აღტაცებაში მოიქვანეს; მან მისვა ბავშვებს დიდი ვერცხლის ფული. ბავშვები სიხარულით გაშემდნენ, ხან ფულს, ხან თავიგულს და ხან ერთმანეთს შეჭეურებდნენ.

ბრწეინვალე თვალებით გაცვილეს თავიანთი თავიგული, რომელიც წაიღეს დიდებულს სასახლეში და ჩანდეს მოოქროვილს ჭურჭელში. რამდენიმე დღე დაჭევეს ევაზილებმა ასეთს მდიდრულს მორთულობაში და შემდეგ იწვეს ჭნობა.

— გუბის ნაპირას რომ დავრწინილიყავით, რასაკვირველია, უფრო დიდხანს დაგსტებოდით სიცოცხლითაო, — წაიხურჩულა ერთმა ევაზილმა; — მაგრამ მე მანც ძლიერ, ძლიერ ბედნიერი ვარ, რომ რაიმე სარკებლობა მოუტანეთ სხვას..

პირველი უკუვილები

დანიარხნი უკუვილებიც მაძინვე დაეთანხმენ... საიმოცნე
 ბით იგონებდნენ ჰატარა ქალებს, იმ შეღავათს, რაც მისცეს
 ავადმყოფ დედას, ჰქრებოდნენ თან და თან ამ მოგონებაში
 და ჰვენდნენ გარსეყო თავიანთ საუცხოვო სუნს, ვიდრე სიკუ-
 დილმა ბოლო არ მოუღო

ლ. ბოცვაძე

მოსვენარი

გიშერა.

ვაჟკაცი, არ გეცოდინებათ, ჩემო ჰატარა მკითხველებო, ვინ იყო გიშერა? მამ, გიაშობთ იმის ამბავს: გიშერა იყო ჰატარა ძავი ლეკვი, გრძელ, აბრეშუმის მსგავსის ბალნით შემოსილი, ეშმაკურის თვალებით და უშნო კისრით. დაბადებიდანვე გიშერამ თავი მოაბეზრა უკვლას თავის წყმუილით და ოინბა'სობით.

როცა ჰატარა ლეკვებმა შეცხრე დღეს თვალები აახილეს, გიშერა ვადმოვარდა კალათიდან და კიბეზედ ჩაკორდა. იმისმა დედამ—ბოლოლიამ—ძლივს ძლიობით ამოიეგანა და დააბინაჲ თავის ბინაზე. ამ დღიდან დაიწყო გიშერას მოუსვენრობა. იმის ეშმაკობის ნაწვეუტი განურჩევლად სვდებოდა კვლას.

— წარმოიდგინე, კადეკ დალია ჩემი წილი რე ამ საძაგელმა, — ტირილით შესწიოდა ფისო ბატს.

— შენთვის, ქალბატონო, რეში ბევრი წეალია, იმასაც კარგად შიირთქეკ, — აჯავრებდა გიშერა.

— როგორ შეიძლება, ეკ უსრდებლობაა, რომ შენსკდ უფროსს ბერე იხსენიებ.

— დიდა ნასწავლო, ზრდილობიანო, დიდი ხანია ერთ სსვის ჭკუის სწავლება? — უღრუნდა გიძერა.

— ბოლო ცუდად კათავდება, — თავის ქვეით ეუბნებოდა მამალი.

— ვითომ, ბიძა! უზახსებდა დაცინვით გიძერა.

— უჰ! შენთან ხომ დალაგებით ლაპარაკი არც-კი შეიძლება.

— ჩემთან ლაპარაკი კი შეიძლება, მაგრამ არა თქვენთანა ბრძენისა, — და გიძერა მოხდენილად წამოიხედავდა იქნედა კუდს.

ერთხელ გიძერა შეკრდა სანოვაგით სავსე საკუწნაოში. რატომ მე-კი არ შეიძლიან სავიციებანურო ზირი ნაირ-ნაირის საჭმელებით? დაუბრა ქურდობაცადამ ეველა კუთხეს, მაგრამ სანოვაგე მღლხა თაროზე ელაგა და კერ მოახერხა შევდომა.

გიძერამ დაღუნა თავი და მოემხდა უკან წასასვლელად, მაგრამ ამ დროს დაინახა თავ-ახდილი ქილა, სავსე თაფლით.

— აი, შემებარიც ასეთი უნდა, სთქვა გიძერამ და, ცოტა ოდენის ფიქრის შემდეგ, ჩასტა ქილაში. მაგრამ დახე უბედურობას: მსუნავი თავდაუირა ჩავარდა თაფლში. ცხვირი, ეურები, თვალები სულ მოითხუზნა.

— აუ, აუ, აუ! ვიღუპები, ვიღუპები! წკპუოდა რაღაც უცნაურის ხმით გიძერა. ამ ხმაურობაზე მოცვივდა ხალხი.

— ღმერთო ჩემო! რაღა კნა ახლა, რომ ამისთანა უწმინდური ჩავარდნილა თაფლში: რილათი კამოვაცხო თაფლის ქაღები! მუსლებზე სელის ცემით ამბობდა მზარკული ქალა.

— ეს ხომ გიძერაა! წამოიძახეს მოსამსახურეებმა და ამოიყვანეს შიშისაგან ცოცხალ-მკვდარი ლეკვი.

— დამაცადე, გიძერა! მივარდა ბებური დედაკაცა... დამაცადე, მე გინჟნებ შენს სვირს, შე მსუნავო, მსეცო, და კარგა ლახათიანად მიტეიბა.

არ გასულა ორი დღე ამ ამბავის შემდეგ, რომ გიძეურამ კიდეც სსკვა აღიბაქოთი დაატრიალა. სახლში დიდ მზადებაში იყვნენ, რადგან სტუმრებს მოელოდნენ სადილად საუკეთესო სუფრა გაშალეს. მოსამსახურემ დაამწკრივა მძვენიერი ჭურჭელი და თითონ გავიდა ოთახიდან. ამ დროს სადიდგანდაც განხდა გიძეურა თავის ძმით. გიძეურამ დაუწყო იქაურობას სუნვა და თვლიერება. მერე შესტა მაგიდაზედ, გაიბრ-გამო-იბრა თავის ტალახიანის ფეხებით თოვლივით თეთრ სუფრაზედ, დასუნა ვეელა ჭურჭელს და გადასწვიტა, სუფრა უნდა გადავართოვო. მაგიდიდან გადმოვარდნილი ჭურჭელი წინებულ სმაზე დაიწვეებს წკრიალსაო.

— აბე, მაძიავ, ვცა კბილებით სუფრას, — უბრძანა გიძეურამ თავის ძმას. სულელმა ლეკვმა მოუფიქრებლად სტაცა კბილები სუფრას და გასწია. მინ, მინ, მინ! და წინებული ჭურჭელი და სასმელ-საჭმელი სულ აირია ერთმანეთში და დაძსხვრეული დაცვივდა იატაკზე.

ამ ხმაზე ოთახში შემოვარდა ფერ-წასული და გულგახსოტილი მოსამსახურე ქალი.

გიძეურამ გადასწვიტა მოემკვდარუნებინა თავი, ვკები ამ ხერხით უძველო თავსაო, მაგრამ ამაოდ.

— აგერ ის ეჩნაღი და ამკლები აქაურობისა! მე სომ მომხვდებო ბატონებისგან, მაგრამ არც მენ შეგარჩენ ამას. ამ სიტუკებით მისწვდა ავანკალებულ გიძეურას, რომელიც სწრაფად გაუსხლტა სელიდგან და გააქცა ისე, რომ უკან არც კი მოუხედნია. გაქცევის დროს წამოჰკრა ფეხი ქვას და ფეხი მოიტეხა.

ბროლია მთელი დღე ზღამე უვლიდა ავადმოყვს: ულოკავდა ნატკენ ფეხს, უსიდავდა საჭმელს. ხელ-ხელა ავადმოყვი გამობორუნების გზას დაადგა. ფეს-მოტეხილი გიძეურა იწვა უსოში, კაღათაში, მაგრამ მოხვეჩებას მაინც არაფის ამ-

ლევდა. ხან კატას აბრაწყებდა, ხან ძაღლს ეჩხუბებოდა. გაატარებდა არც ერთს — წვრილ-ფეხი იყო, თუ ზირტევი, რომ მასხარად არ ლეგდო. ამ თაყის სძაბეკლ ხასიათით ეველა მომდურებული ჭეპვდა.

ბოლოს ისე მორჩა, რომ შექმლო თავისუფლად გადმოსვლა კალათიდან და მოჭევა ისევე ძველებურ ოინბაზობას.

ერთსელ გიძემა შეიპარა სამილო ოთახში, სადაც ქალბატონის საწოლსეფ იწვა ეველას სევეპარელი ლედი. მისი გაღვიძება და იქაურობის აწეწა ძეკელი საქმე არ იყო გიძე-რასთყის.

— ბასრი კბილები და კლანჭები გაქვს? — ჭკითხა გულ-წრფელად ლედის.

— ძერე რა?

— ისე, მინდა ვიცოდე, ვინი უფრო ბასრია, შენი თუ ჩემი? უთხრა გიძემამ.

— როგორ უნდა მოვიქცეთ, რომ გავიგოთ?

— სულ უბრალოდ: მოდი დავაწუთო ლოგინ ს სევა. ვინც უწინ დასეკვს, ის იქნება სეუნში უონალი.

— კარგი, დაუთახსმა ლედი.

მისცვივდნენ ბალიშს და დაუწეეს კლეჯა. ზატარა ხანს უკან, ოთახი მთლად მათეკნალი იყო გერშით. სასაცილო სახახაკები ივენენ გიძემა და ლედი: ორავენი მთლად ბუმბულში ივენენ გასეკეულნი, მარტო მათი თვალები-და ხანათებდა.

შორე ოთახიდან მონსმა ფეხის სმა. გიძემამ მიატოვა ბრმოდის ევლი და მიაშურა კარებს.

— ვინ უფრო ბასრი ბრჭყალები ჭკონია? ჭკითხა მის გაქნეკით გაკვირეკებულმა ლედიმ.

— მგას შენი გვერდები გაიკეპს! აუნქარებლად უშასუნა გიძემამ და სწრაფად გავარდა. მონსწრო მანც კიდეკ და ერთი ნახეკრი სორცი მოიტეკვა მახედიდან.

მაგრამ, საუბედუროდ, იმედი გაუცრუვდა. ქალობატონის დაინახა, როგორ გადმოხტა ფანჯრიდან გიძურა თავით ფესებამდის გერძით მოგანკლული.

ახლა კი ვეღარ მოითმინეს, ჩასვეს ტომარაში გიძურა, მისცეს ძეხვოვეს, წაიკვანე შორს და იქ გაუშვი, რომ სასაღამო ვეღარ დაბრუნდესო. ასეც მოიქცა ძეხვოვე. გიძურამ ვეღარ იპოვა სახლის გზა. ბევრი იარა მშიერ-მწყურვალმა, ბევრი გაჭირება გამოიარა. ბოლოს, როგორც იყო, მიაგნო თავის ბინას და, როცა ეღიროს თავის წინააღმდეგ ბატონების ნახვა, გიძურა სულ გამოცვლილი და დაჭკვინებული იყო. ამ დღიდან გიძურა ვახდა კეთილი და გამკონი ძელი. გიძურა ახლა ვეღარს შეუვარდა.

ელენე გულისაშვილი.

გაზაფხული.

გთლად აქაფდა ჩვენი დეღე,
ვაიფურჩქნა სესილეები;
მწვანით ძორთულ ბუჩქებიდამ
მოდღერინს წუბროები.

მინდოწხედაც კადიფახტენს
ათასგებრი უვავილები; —
სიტურფე და სიუვარულსა
გაუძლია ნაწი ფრთები.
გაზაფხულსა დაუძარხავს
ზამთრის სუსხი და ტანჯვები:
და მოისძის ათას მხრიდამ
მხიარული, ტკბილი სმები!..

ი. მჭედლიაშვილი.

ბელურები

(ვანეროდან)

ესობლის სახლის სახურავ ქვეშ რაღაც სვრელი მოსჩანს. იქ ბელურას ბუდე აუშენებია. ბავშვები კარგად ჰსედავდნენ, როგორ აკეთებდა იმ ბუდეს ბებერი ბელურა. მათ მამას უნდა და ბაღში დარგულ ვეპილები ბუჩქების აკვრა, ამისათვის ერთი მუჭა მაწაწურა მოიტანა და იქვე სკამსედ დასდო. მობრუნებაც ვერ მოასწრო, რომ ბელურა სწრაფად მიფრინდა სკამთან, მაწაწურას ნისკარტი დაჭკრა და მთელი მუჭა გაიტაცა. ბავშვებს ძალიან ეცინებოდათ, როდესაც უცქეროდნენ, თუ როგორ მიაქროლებდა ბელურა მაწაწურას გრძელ მახუებს. თუმცა მამას ძალიან ეწეინა, მაგრამ სიცილი აუტედა და გული მისვლად ვეღარ მოახერხა. ბელურა კი, ვითომც აქ არაფერი იყო, სახურავსედ შეფრინდა და ჟივილ-სივილი დაიწყო, თითქოს იმასოდა: „ეგეც თქვენ, ეგეც თქვენ!“ ბელურას ბუდეში მატული და მახუც მიჰქონდა, თუ ქალიშვილებს, რომელნიც ბაღში რაღაცას ჰქნოვდნენ და ჰქარგავდნენ, დაუვარდებოდათ ან დარჩებოდათ. ესოში ხალა-ბულა, ქათმებისა და მტრედების ბუმბულიც მოაგროვა ბელურამ. დედალი ბელურა დიდი ხანია კვერცხებსე იჯდა და ბარტყებს ხეავდა. ბოლოს ბუდეში ხალა-გასრდა ბარტყების ჭკვილიც მოისმა და ბავშვები თვალს ადევნებდნენ, თუ როგორ უსიდავდნენ მშობლები თავიანთ შვილებს საჭმელს. ბავშვები თავიანთ ტკბილ ზურებსაც კი უსიარებდნენ; წვრილად ფხნიდნენ და ფანჯრის ქვეშ ჰქრიდნენ, ბელურები ძალიან ძალე მიწვივნენ ამას: როგორც კი საუსმის

ზარის სმა გაისმოდა, ორთავე დედალ-მამალი ბელურა ნჯარას ქვეშ გახსდებოდა. აი იქვე დაძმსდარან და აქეთ იქით იცქირებიან, ახლო სომ არაფერ არის, ვნება რამ არ მოგვაუქნოსო. ისინი არაფერ არ ენდობიან. ბავშვები შორიდვან სტკებებიან მით, თუ როგორ კენკენ ჰურის ნამცეცხებს. მაგრამ მთელ ნამცეცხებს თითონვე შიამღებიან, ბუდეში ერთსაც არ წაიღებენ: ახალგაზრდა ბელურები არ სჭამენ არც ჰურს, არც მარცვლებს, არც ნორჩსა და ნოყიერ ალუბაღს: მათი კუჭი ვერ ასეთ საჭმელს ვერ ინელებს. რაც ძველი ბელურასთვის კარგი და თავშემქცევადია, ის ახალგაზრდასთვის სრულებით გამოუსადეგარია.

მაშ რას სჭამენ ახალგაზრდა ბელურები?

დილით ადრე, როგორც კი ინათლებს, ორთავე ბელურა გულდასმით ათვლიერებს კომბოსტოს უოველ ფოთოლს ბოტანში და უოველ ვეაფილს ბაღში. ისინი ბეჯითად ავროვებენ ობობებს, ლოფორთქინებს, ჰეპლებს შერაცხულ ჭიებს და ბარტყებისათვის საუხმედ ბუდეში შიამღებენ. რაც უნდა კარგად ამოეფაროს ფოთოლს ან ტოტს ობობა, ბელურა მაინც მოახერხებს მის გამოძებნას და ბუდეში წაღებან. ძალიან მარდად და სწრაფადაც რომ მიფრინავდეს კოლო ან ბუზი, ბელურას მაინც ვერსად წაუვა: წამოეწევა და ნისკარტს ჩაუკანკუნებს. ცხრაჯერაც რომ გაუსხლტეს მისკურწლი სელიდვან, მკათედ მაინც უთუოდ დაიჭერს და ბარტყებს საჩქაროდ ბუდეში მიურბენინებს.

აი, ბავშვს თითხე ბუხანკალი აზის: უნდა თავისუფლება მისცეს და გაუშვას. იქვე ახლოს კი ეძმაკი ბელურა ზის: მან ბუხანკალს თვალი მოჰკრა და ფრთები გაისწორა. როგორც კი ბუხანკალი მხიარულ ბზუილ-ბზუილით ძაღლა აფრინდა, ბელურა თავზე დააცხრა და ნისკარტი სტაცა.

მატარა ბელურები. მარტო წვრილ მწერებით იკვებებიან: ბუზებით, ჭიაღუებით, ობობებით და სხვ.

თუ როდისმე ბუდიდგან გადმოვარდნილი ბარტყი სეკანძის
 ჩაგივარდეს და გაზრდა დაუპირო, ცოტ-ცოტა წვრილად დაჭ-
 რილი, მოხარშული კვერცხი აჭამე, ან წმინდად დაკვირ
 ხორცითა და ფქვილის ჭაებით ასახრდოვე.

მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნისკარტები ვუითელი აღარ ექნე-
 ბათ, როდესაც თითონ დაიწყებენ ფრენას და საჭმლის მოკ-
 ნას, — მხოლოდ მაშინ ეჩვევიან ისინი ჰურის მარცვლებსა
 და ალუბლის ჭამას.

თუმცა მებადეებს არ უეუართ ბელურები, რადგანაც ბადე-
 ში ნაუოყს კენკავენ, მაგრამ მათ უფრო მეტი სარტებლობა
 მოაქვთ, ვიდრე სარალი, რადგანაც ურინსვ მავნებელ მწერს
 ჰქლეტავენ.

ბელურების გარდაც არიან ისეთი ფრინველები, რომელნიც
 ახალგაზრდობაში სულ სხვა საჭმელს სჭამენ, ვიდრე ხანში
 მესვლის დროს.

დ. ყიფიანი

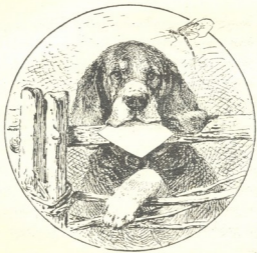

ცხენი და კალი

რთ ექიმს ჰქვანდა საჯდომი ცხენი და ერთი ძაღლი.
 ცხენსა და ძაღლს საკვირვლად უყვარდათ ერთმანეთი.
 როდესაც ექიმი ჩამოსდებოდა ცხენიდან და შვეიდოდა
 ავადმყოფთან სანახავად, ცხენს ძაღლი ჰქარაულობდა.
 თუ ექიმი მოიწადინებდა მეორე ავადმყოფთან ფეხით მისვ-
 ლას, ანიძნებდა და ორივენი უკან მიჰქეპებოდნენ. ძაღლს და-
 ჰქვანდა ცხენი წყალზე; თუ არ წაჰქეპებოდა, ძაღლით წაიუვანდა
 ხოლმე. ძაღლს ერთსელ ცხენის სადავევ გაეშვა. ცხენი დაბრუნ-
 და უკან, მიუხელოვდა ძაღლს და ისევ დაეჭვრინა.

ოლღა ჭრელაშვილი

ორი მეგობარი.

(თარგმანი)

სოფლის ბოლოში, მდინარის ნაპირას, განმარტოვებით იდგა წისქვილი. წისქვილის წინ ჩამოძვდარიყო ჰატარა უძწვილი და აქეთ იქით იცქირებოდა. ახლო მხლო მოსახლეობა არ იყო; იდგა მხოლოდ მეწისქვილის ერთად ერთი ქოხი; უძწვილსაც არ ჰქუდა არც ერთი მეგობარი, გარდა კორგალა ძაღლისა, რომელიც ჯაჭვზე მიბმული იწვა.

უცებ ცა მოიდრუბლა, იელვა, იჭექა და დასსა კოკის-პირული წვიმა. ბავშვი მეწისქვილის ქოხისკენ გაიქცა. ძაღლმაც თავის ქოხში შეაფარა თავი. ძლიერის წვიმისაგან ადიდდა მდინარე, გადმოვიდა ნაპირებიდან და გაიძალა მეწისქვილის ეხოდში.

არქივული
დოკუმენტი

ემაწვ ღი სარკმლიდან უეურებდა მდინარის ღელვას და ვადა, როგორ არღვევდა ტალღა საბრალო გორგალას ქოსს. ძაღლი, -კი ჯაჭვზე მიბმული ნაღვლიანად შესცქეროდა ემაწვილს, თითქოს თავისს სსნას იმისკან მოეღისო. უცებ გამოვარდა ემაწვილი ქოსიდან, ჩამოირბინა კიბის საფეხურები და წელამდის წუღლში მივიდა ძაღლთან, სტაცა ხელი ჯაჭვს, მოხსნა და გაათავისუფლა. ძაღლი ცურვით წამოვიდა მეწისქვილის ქოსისაკენ.

ამ დროს წუღლმა უფრო იმატა. ძლიერმა ტაღლებმა დაიმორჩილეს ბავშვი. ჰხედავდა, რომ ტაღლებთან ბრძოლა შეუძლებელია და მართო უვირილი; გაიგონა ძაღლმა ბავშვის ხმა, მოტრიალდა, გასცურა ბავშვისაკენ, ჩაავლო ჰირი ჰერანკის კალთებში, მშვიდობიანად მოიუგანა ქოსის კარებთან და გადაბრჩინა დარწობას.

ლ. ბოცვაძე

გამოცანები

ერთს მინდორსედა დავეარკე სანრდილობელი კრილია,
თორმეტი ტოტი მას ასლავს—ფურად-ფურადი ნრდილია,
ოთხ-ოთხი ხილი აბია, დროს შესაფურად ტკბელია,
შვიდ-შვიდი კურკა შიკ უძვეს გამოსაცნობად მხელია.

ერთი რამ უცხო ფრინველი
შორსა სჩანდა, გამიკვირდა
თუ გავიარე, გამოძევა,
თუ დავდეკ, დადგა ისაო.
თუ რაქე სელში ავიდე,
მან ბარგი აიკიდაო.
თქვენი ჭირიძე, მიძველეთ,
ეს რა გადამეკიდაო!

რ ე ბ უ ს ი

რ
ე
ბ
უ
ს
ი

რ
ე
ბ
უ
ს
ი

რ
ე
ბ
უ
ს
ი

მე-5 №-ში მოთავსებულ რეზუმეს აღსნა:

ბუი კაცი აღდგომასაც აუიბო.

ნაკადულის რედაქციაში და წ. კ. საზ.

მ:ლაზიაში იუიდება შემდეგი წიგნები:

ზლაკრევი, ვილჰელმ და იაკობ გრიძისა, ნაკა-
დულის რედაქციის გამოცემა, ფასი . . 30 კ.

სომის თავ გადასავალი, თსულება მარკ-
ტვენისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქ-
ციისა, ფასი . . . . . 50 კ.

რას გვიამბობს ოთახი, თსულება ავენა-
რიუსისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქ-
ციისა, ფასი . . . . . 20 კ.

მიიღება ხელის მოწერა

1910 წლის იანვრიდან 1911 წლის იანვრამდის.

საუმაწვილო სურათებიანი ჟურნალი

ნ ა კ ა დ უ ლ ი

წელიწადი მთავრდება

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მცირე წლოვანთათვის **12** წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მოზრდილთათვის.

გარდა ამისა 1910 წლის ხელის-მომწერლებს პრემიად მიეცემათ:

- I. დედამიწა და კუდიანი ვარსკვლავი, — ზღაპარი ეკვლდისა კვების სურათით. — II. მარჯნები, — ზღაპარი ეკვლდისა ოთხი სურათით.
- III. თორმეტი და, — ზღაპარი ეკვლდისა ერთი სურათით. — IV. მარ-თული მხატვრული ასომთავრები კაზიკაზა.

ჟურნალს ხელმძღვანელობს უწვევს სეკანტეობად აჩუქებული სარედაქციო კომისია.

უხსნა ჟურნალისა: წდაურად ხუთი მანეთი. ნახევარის წდათ სამი მან.

სამზღვარ კარედ: წდაურად შვიდი მანეთი. ნახევარ წდათ ოთხი მან.

მცირე წლოვანთათვის 24 წიგნი სამი მან. — მოზრდილთათვის 12 წიგნი სამი მან. — ხელის-მოწერა მიიღება წდაურად და ნახევარი წდათ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილად.

ხელის მოწერა მიიღება:

- 1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვიჩის პაროსკ., ზუბალოვის სახ., № 8, ყოველ-დღე 9—2 საათ., სამუშაოთობით საღამოთიც.
- 2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სახაბლის ქუჩა, სახლი თავად-ახნაურობისა.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის-მომწერთ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციის, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე

გამომცემელი: თავ. პ. ი. თუმანიშვილი.